

ЯРЕМЧУК Василь Іванович,
курсант 120 навчальної групи
факультету ЗДБ
Київського інституту
Національної гвардії України

ШЛЯХИ УДОСКОНАЛЕННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ ІНШОМОВНОЇ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ СЕКТОРУ БЕЗПЕКИ ТА ОБОРОНИ УКРАЇНИ

Провідні держави світу активно вдосконалюють лінгвістичну підготовку працівників своїх військових та спеціальних служб, оскільки розуміють важливість якісної співпраці між різними службами та підрозділами при вирішенні завдань оперативного або військового характеру. Зокрема, країни-члени НАТО розробили цілу систему комплексної багаторівневої підготовки для своїх співробітників, яку впроваджують останні десятиліття.

Нині у військових формуваннях іншомовна підготовка здійснюється усіма видовими та міжвидовими вищими військовими навчальними закладами (ВВНЗ) тактичного, оперативно-тактичного та оперативно-стратегічного рівнів. Відповідно до Концепції мовної підготовки ЗС України ступінь володіння іноземною мовою персоналом має відповідати стандартизованим мовним рівням (СМР) за стандартом НАТО СТАНАГ-6001 [3, с. 173]. Для забезпечення ефективної фахової іншомовної комунікації необхідне досягнення щонайменше СМР 2 [4]. Незважаючи на всі зусилля забезпечити необхідні рівні володіння іноземною мовою персоналом ЗС України відповідно до стандарту НАТО СТАНАГ-6001, досягнуті результати були значно нижчими, ніж було заплановано. Це свідчить про неефективність поточної системи децентралізованої підготовки з іноземних мов, що пов'язана з недоцільним використанням ресурсів, відсутністю послідовності та недостатньою кількістю навчального часу.

Аналізуючи закордонний досвід професійної іншомовної підготовки можна визначити засади оптимізації вказаної фахової підготовки в Україні: вона повинна характеризуватися системністю, різнорівневістю, спеціалізованістю, практичною зорієнтованістю, сертифікованістю, націленістю на підвищення рівня конкурентоспроможності.

У спеціальних навчальних закладах, призначених для підготовки фахівців для сектору безпеки держави, важливо враховувати специфіку діяльності та конкретні потреби (замовлення) практичних оперативних підрозділів, які функціонують у політичній, економічній, військово-технічній, інформаційній та екологічній сферах.

Останні роки спостерігається стрімке зростання попиту на вивчення іноземної мови серед військовослужбовців, яким знання англійської потрібне через службу необхідність. Тому виникла ще одна проблема: недостатня кількість науково-педагогічних працівників та приміщень і неможливість

збільшення обсягу навчальних груп. Для її усунення доцільно впровадити ресурс з дистанційного вивчення іноземної мови. Таким чином можна забезпечити безперервність розвитку іншомовної компетентності.

Також підвищення ефективності викладання іноземних мов, можливе завдяки впровадженню в освітній процес новітніх освітніх технологій, які не лише забезпечать високий рівень володіння військовослужбовцями іноземною мовою, а й впливатимуть на розвиток їхніх фахових якостей. Сьогодні вже існують інтерактивні помічники та адаптивні програми для навчання, які дають змогу за допомогою штучного інтелекту персоналізувати освітній процес, а також спростити деякі технічні завдання. Адже штучний інтелект може сприймати набагато більше інформації, ніж людина [2, с. 183].

Актуальними для впровадження та удосконалення відомчих програм іншомовної підготовки є модернізація моделі навчання: залучення та раціональне використання носіїв мови та висококваліфікованих лінгвістів, системне використання методів і форм компетентнісного, комунікативного та професійного й особистісно орієнтованого навчання (навчання в малих групах, рівні підготовки, занурення у мовне середовище, стажування за кордоном тощо), розробка стандартизованих методів навчання й оцінювання різних видів професійної іншомовної компетентності [1, с. 184].

Підсумовуючи, можна сказати, що іншомовна підготовка фахівців сектору безпеки та оборони України є обов'язковим компонентом їх фахової діяльності. Необхідно провести оптимізацію принципів та форм організації навчального процесу підготовки фахівців військових і спеціальних відомств в Україні. Також варто розглянути можливість урахування досвіду інших держав, уніфікації з вимогами нормативних документів ЄС та НАТО. Це дозволить підвищити якість професійної підготовки для розв'язання важливих питань за напрямками військового забезпечення національної безпеки України.

Список використаних джерел

1. Антоненко В.І., Іншомовна підготовка здобувачів вищої освіти у сфері безпеки та оборони: досвід ФРН. *Методика та специфіка викладання іноземних мов у закладах вищої освіти* : збірник тез Всеукраїнської науково-методичної Інтернет-конференції. Харків: Національна академія Національної гвардії України, 2021. С. 182-185.

2. Вікторова Л., Перспективи застосування сучасних технологій та штучного інтелекту у закладах вищої освіти зі специфічними умовами навчання. *Актуальні питання гуманітарних наук* : міжвузівський збірник наукових праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка. Дрогобич: Видавничий дім «Гельветика», 2021. – Вип. 35. Том 2. С. 180-188. URL: <https://doi.org/10.24919/2308-4863/35-2-29>

3. Лагодинський О., Іншомовна підготовка у збройних силах США та Великої Британії: досвід для України. *Збірник наукових праць Національної академії Державної прикордонної служби України*. Серія: педагогічні науки.

Хмельницький : Видавництво НАДПСУ, 2019. № 3(18). С. 164–179. URL: <https://doi.org/10.32453/pedzbirnyk.v18i3.78>

4. Про затвердження Концепції мовної підготовки особового складу Збройних Сил України та плану реалізації Концепції мовної підготовки особового складу ЗСУ: наказ Міністра оборони України 01 червня 2009 р. № 267 від Київ : МО України, 2009. 34 с. (Нормативний документ Міністерства оборони України).